

Het project Erkenning Kosten- en Bestekdeskundigen

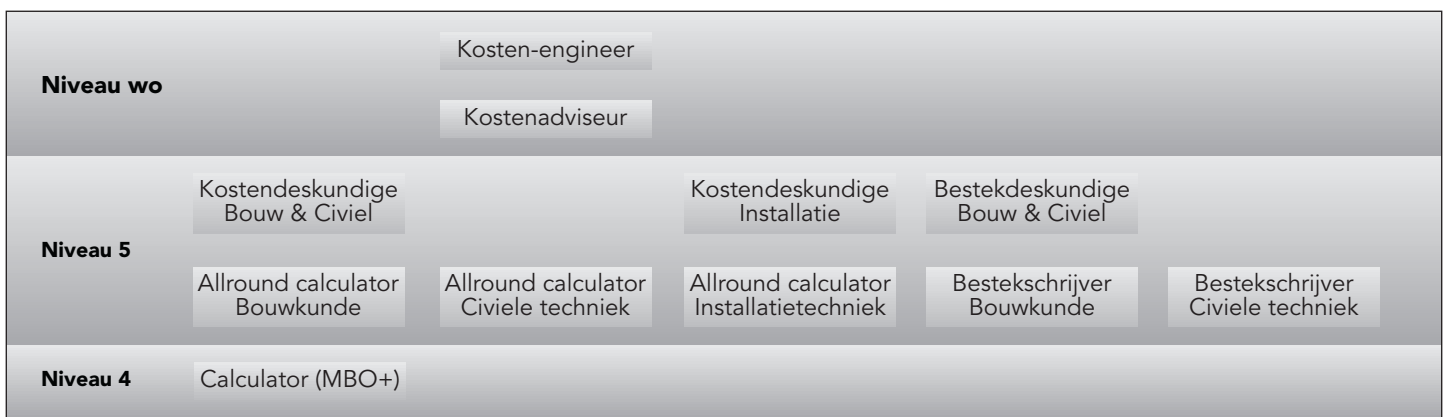
Jan Rip

Camille Büno Heslinga

In TBH van maart/april 2006 verschijnt het eerste artikel over het opscholingsproject Erkenning Kosten- en Bestekdeskundigen, kortweg het project EKB.

Doel en aanpak worden beschreven, evenals de stand van zaken en als belangrijke punt de betrokkenheid van de NVBK-leden.

Dit tweede artikel beschrijft – na een korte recapitulatie - de stand van zaken van het project, kijkt vooruit naar nieuwe fasen en geeft opnieuw aan waar voor bureauleden en persoonlijke leden mogelijkheden tot deelname liggen.

*Figuur 1.
Beroepen in de branche*

Hoe zat het ook alweer?

Het project EKB heeft als doelstelling: *‘Vanuit een brancheopleidingstructuur komen tot een stelsel van opleidingen voor de beroepen. En wel voor de niveaus 4 en 5. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor werkenden met een mbo- en hbo-werk- en denkniveau om zich op te scholen. Waarbij het niet gaat om het onderhouden van de competenties, maar om het verwerven en complementeren van de benodigde competenties om door te groeien naar een volgende, hoger gelegen functie binnen de organisatie.’*

In figuur 1 is dit te ontwikkelen, functiegerichte opscholingstraject afgebeeld. In het hart van de figuur (beetje naar rechts) zien we dat opgeschoold kan worden naar de functies Calculator, Allround Calculator, Kostendeskundige, Kostenadviseur en Bestekschrijver, Bestekdeskundige, Bestekadviseur. Hierbij wordt aan de kostenkant een nader onderscheid gemaakt tussen de profielen

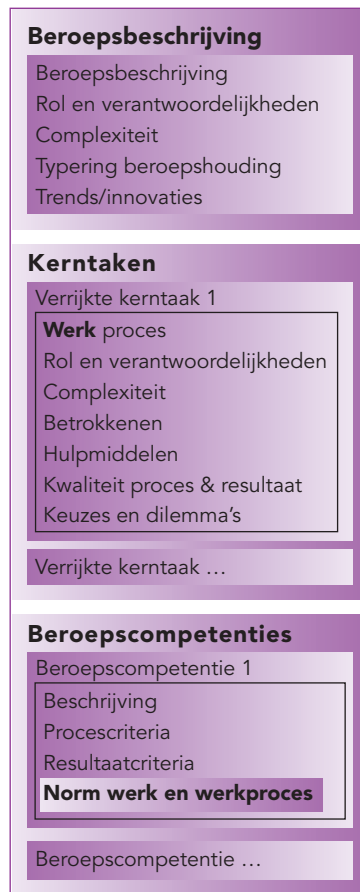
Bouwkunde, Civiel en Installaties, en aan de bestekskant tussen Bouw en Civiel.

In fase 2 wordt aan de beroepscompetentieprofielen voor deze functies gewerkt. Fase 3 komt voor deze profielen met een onderwijsprogramma. De procedure Erkenning Verworven Competenties (EVC) is het onderwerp van fase 4. Dit is als het ware een ingangstoets voor een te volgen opleiding die werkervaring en reeds gevolgde opleidingen beoordeelt. Is een opleiding eenmaal met succes doorlopen, wordt het diploma in een register opgenomen.

Stand van zaken fase 2

In deze fase is de standaard (EKB-format) voor het opstellen van de beroepscompetentieprofielen vastgesteld. Dit EKB-format is afgeleid van de formats die bij het MBO en het HBO worden gebruikt, maar onderling niet (helemaal) overeenkomen. In figuur 2 is het EKB-format afgebeeld.

Figuur 2.
EKB-formaat

Figuur 3.
Matrix kerntaken-beroepen,
9 februari 2007

Nr.	Kerntaken	4	5				5+			5*		5	5+	5*
			Calculaties	All.call. Bouwk	All.call.civil	All.call.Instal. E	All.call.Instal. W	Kostendesk. B	Kostendesk. C	Kostendes. Inst. E&T	Kostendes. Inst. W&R			
1	Uitvoeren van financiële haalbaarheidsstudies						■	■	■	■	■			
2	Maken begrotingen in initiatieffase voor projectbudget						■	■	■	■	■			
3	Maken begrotingen in de ontwerpfase	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			
4	Opstellen van installatietechnisch PvE en adviseren over VO.										■			
5	Adviseren over afstemming van ontwerp met projectbudget									■	■			
6	Opstellen van het DO op basis van het VO										■			
7	Maken directiebegroting / opstellen inschrijfbegroting	■	■	■	■	■	■	■	■					
8	Voeren prijsonderhandelingen										■			
9	Samenstellen van technische beschrijving van het bestek							■	■		■	■	■	■
10	Opstellen administratief deel van bestek								■	■	■		■	■
11	Adviseren in de aanbestedingsfase									■	■			■
12	Bepalen inschrijfbedrag en adviseren over inschrijvingsstrategie									■	■			
13	Budgetbewaking voor het project		■	■	■	■	■	■	■	■	■			
14	Uitvoeren van nacalculatie		■	■	■	■								
15	Leidinggeven aan een team									■	■			■
16	Leiden van opdrachten						■	■	■	■	■		■	■
17	Acquireren van opdrachten						■	■	■	■	■		■	■
18	Opleiden van medewerkers									■	■			■

Hiermee wordt de beroepspraktijk aan de hand van items beschreven in een beroepscompetentieprofiel voor de kosten- en bestekdeskundigen. In figuur 2 is te zien dat het EKB-format uit drie blokken bestaat. Als eerste wordt het beroep beschreven en daarna de kerntaken van een beroepsbeoefenaar. Aansluitend worden de beroepscompetenties (met proces- en succescriteria) beschreven die een werknemer moet bezitten om de kerntaken uit te kunnen voeren en in het beroep te kunnen functioneren. Dit alles samen heet het beroepscompetentieprofiel (BCP).

Voor het opstellen van het beroepscompetentieprofiel is een werkgroep actief. Deze werkgroep heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de formulering van een twintigtal kerntaken, behorende bij een of meer functies. Het bleek voor een goede communicatie nodig om in deze fase meer differentiatie in de beroepen aan te brengen dan in figuur 1 staat aangegeven. Dit blijkt uit figuur 3 waarin de geformuleerde kerntaken en de toepasselijke functies zijn aangeduid.

Nu de kerntaken gereed zijn, volgen de beroepscompetenties binnenkort. Die worden dan voor validering aangeboden aan de werkgroep. De stuurgroep van het project neemt daarna een besluit over het gevolgde ontwikkelingsproces van fase 2. Het resultaat van fase 2 is daarmee een product van de brancheorganisatie NVBK geworden. Dit betekent dat medewerkers en werknemers van aangesloten bureaus en bedrijven zich in algemene zin herkennen in het eigen beroepscompetentieprofiel (BCP). De BCP's zijn dermate concreet en gedetailleerd dat zij een uitstekend handvat vormen voor sollicitatie- en functioneringsgesprekken. Het maakt niet uit of het om eenmansbureaus, grotere bureaus, anderhalfmansafdelingen en grote bedrijfsbureaus gaat: wij spreken dezelfde taal.

Fase 2 dient dus geen opleidingsdoel, dat komt pas in fase 3 aan de orde.

Stand van zaken fase 3

In fase 3 van het project EKB worden het programma en de leermiddelen van het opscholingstraject ontwikkeld. Om tot een onderwijsstructuur te komen vanuit de beroepspraktijk, wordt het beroepscompetentieprofiel vertaald naar een competentieset volgens het zogenaamde HBO-format. De items in de kerntaken en beroepscompetenties in het BCP EKB vertonen verwantschap met items in de beroepsgerichte competentie in de competentieset HBO.

De overige items in de competentieset HBO hebben betrekking op het onderwijs en worden in fase 3 verder ingevuld. Het betreft de volgende items:

- Opleidingscontext
- Kennis
- Vaardigheden
- Houding en persoonlijke eigenschappen

Van fase 3 is de didactische visie beschikbaar en volgen nog de volgende producten:

- Schema van de opscholingsstructuur
- Voor ieder opscholingstraject, per onderwijs-eenheid een leerplan
- Gedrukte en digitale leermiddelen voor de onderwijseenheden
- Een ingerichte e-learning omgeving

In deze fase ligt er een belangrijke rol voor de projectpartners Hogeschool Arnhem en Nijmegen (kostenkant) en de Haagse Hogeschool (bestekkenkant).

Dit uit zich vooral in betrokkenheid bij de didactische visie en het zorgen voor gedrukte en digitale leermiddelen.

De betrokkenheid van NVBK-leden bestaat uit deelname aan de werkgroep fase 3 en het maken van gedrukte en/of digitale leermiddelen. Bij het laatste gaat het dan om leden met een zekere docentoriëntatie.

Stand van zaken fase 4

Goed georganiseerde erkenning van verworven competenties is belangrijk. Het reduceert de kans op kwalitatief onvoldoende instroom in opleidingen en biedt een voordeel door het kunnen verlenen van vrijstellingen voor bepaalde vakken of modules.

In de eveneens gestarte fase 4 wordt eerst de EVC-procedure ontwikkeld. Daarna volgt het maken van een papieren en een digitale versie van het EVC-instrument. Ook wordt een handleiding op de EVC-procedure gemaakt en een handleiding voor het persoonsgebonden portfolio (persoonlijk ontwikkelingsplan, POP). Daarna ligt het maken van een registratiesysteem en een branche-examenregeling.

De inventarisatie van bestaande cursussen/opleidingen in kosten- en bestekkenland is gaande. De beoordeling van bestaande cursussen/opleidingen is een belangrijk onderdeel van het project EKB. Dit project heeft immers niet tot doel bestaande opleidingen 'weg te drukken', maar veelmeer om de kwaliteit ervan te verbeteren door leerplannen, leermiddelen en leervormen aan te bieden die de branche vraagt. Als het project EKB levert wat de branche vraagt en de

branche het motto 'een leven lang leren' omarmt, dan is een bestaande opleiding snel volgeboekt. Voorwaarde is wel het toepassen van het leerplan en het gebruiken van de ontwikkelde leermiddelen, maar wie zou in dezen eigenwijs willen zijn?

Hetzelfde geldt voor nieuw te starten opleidingen – bijvoorbeeld post HBO kostendeskundige Civiele Techniek. De opleidingsinstituten kunnen zich in hoofdzaak richten op marketing en facilitaire zaken.

Ook in deze fase is de betrokkenheid van NVBK-leden belangrijk. Deelname aan de werkgroep

fase 4 wordt erg op prijs gesteld. Als criterium valt te denken aan affiniteit met 'een leven lang leren', platter gezegd: het personeelswerk.

Tenslotte

Na fase 4 komen nog de volgende fasen:

- Fase 5: Testen van de opscholingstrajecten
- Fase 6: Bijstellen van opscholingstrajecten en EVC-procedure
- Fase 7: Verspreiding resultaten en implementatie
- Fase 8: Evalueren en rapporteren

Hiervan is fase 5 wel de meest spannende, omdat het projectplan ook voorziet in georganiseerde leer-situaties bij bureaus en bedrijven, lid van NVBK/ BNB, waarbij NVBK-leden als stagebegeleiders optreden. Ook op deze wijze deelnemen, betekent een inhoudelijke en een urenbijdrage leveren waar nieuwe leerervaringen tegenover staan, die zowel persoonlijk als voor het bureau of bedrijf van hoge toekomstwaarde zijn.

Vooruitlopend op een nog te plannen netwerkbijsamenkomst, waar wederom bijzondere aandacht uitgaat naar dit project, volgt in dit artikel alvast een OPROEP aan de bureauleden. Zoals hiervoor te lezen is, is fase 5 een testfase. Het betreft een leersituatie in de bedrijven. Uit opmerkingen en vragen van leden, die al eens eerder zijn geïnformeerd over het project, blijkt dat men denkt dat het om stageplaatsen gaat, maar dat is niet aan de orde.

Wat dan wel? Voor het project zoeken wij werkenden, de werknemers van de NVBK-bureauleden, die een kostenopleiding (welke maakt niet uit) volgen of gaan volgen. En wel in de periode tussen juni/juli 2007 en januari/februari 2008. Het doel is deze werknemer middels de in het project ontwikkelde instrumenten te volgen in zijn/haar vorderingen op het gebied van kostenkennis. Dit volgen, of beter begeleiden, wordt door een leidinggevende of een P&O-functionaris, overgenomen.

Wat dan wel?

Voor het project zoeken wij werkenden, de werknemers van de NVBK-bureauleden, die een kostenopleiding (welke maakt niet uit) volgen of gaan volgen. En wel in de periode tussen juni/juli 2007 en januari/februari 2008. Het doel is deze werknemer middels de in het project ontwikkelde instrumenten te volgen in zijn/haar vorderingen op het gebied van kostenkennis. Dit volgen, of beter begeleiden, wordt door een leidinggevende of een P&O-functionaris, overgenomen.

En dan gaat het in hoofdlijnen om het volgende:

- dat de werkende samen met de leidinggevende (het bedrijf) beter zicht krijgt op de vorderingen en invloed kan uitoefenen op het leerproces;
- dat de uren die de leidinggevende, (uitgangspunt is 1 uur per week per werkende), als bijdrage (de zogenaamde co-financieringsuren of anders gezegd de onbetaalde bijdrage door de branche) in het project kunnen worden ingebracht.

In het project is voorzien in ca. 30-35 werkenden aan NVBK-zijde. Er hebben zich al een aantal bedrijven gemeld. Maar wij zijn er nog niet.

Dus aan u de oproep: meldt u a.u.b. aan! Uw betrokkenheid en ervaringen zijn noodzakelijk in/voor het project.

De einddatum van het project is 31 augustus 2008. Bepaalde faseproducten zouden al bruikbaar kunnen zijn voor de branche. Het project zal zeker de 'on going' kwaliteitsverbetering van bestaande opleidingen en ook initiatieven voor nieuwe opleidingen niet willen of kunnen blokkeren onder het motto: Wacht maar tot wij klaar zijn.

Graag communiceren de EKB-projectmedewerkers met allen die betrokken zijn bij kosten- en bestekopleidingen en die naar aanleiding van dit artikel iets kwijt willen. Contactpersoon hiervoor is Camille Büno Heslinga (tel: 0316-296111, cbunoheslinga@traject.com), met het volgende projectadres:

TRAJECT Vastgoed Management

Projectbureau NVBK Opscholingsproject

De heer C. Büno Heslinga

Postbus 87, 6900 AB Zevenaar